

state authorities should promote the interest of business entities in effective innovative activities. At the same time, the state, regulating innovation processes, on the one hand, initiates innovation and acts as an active participant in these relations, on the other hand, it stimulates the innovative activity of entrepreneurship by determining state priorities, which is a guarantee of the competitiveness of the country's economy.

Література

1. Гнатенко І. Сучасні управлінські та інформаційно-безпекові підходи формування інноваційного кластерного угруповання в умовах COVID-19 на засадах сталості, децентралізації та євроінтеграції. *Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації*. 2021. № 1–2. С. 68–77.
2. Ганущак-Єфіменко Л. М., Ренбілас Р. Формування та розвиток кластерооб'єднаних підприємств на контрольованих Україною територіях Донецької та Луганської областей. *Вісник Київського національного університету технологій та дизайну. Серія: Економічні науки*. 2018. № 5. С. 23–30.
3. Михайлов А. М., Ільїн В. Ю., Коцупатрий М. М., Фурсіна О. В., Гнатенко І. А. Management of the innovative economy in the context of the sustainable development trend in the framework of the institutional matrix clusterization model in adaptive human resource management, digitalization of the agriculture and food sphere, adaptation. *Економічні горизонти*. 2021. № 2 (17). С. 29–40.
4. Ганущак-Єфіменко Л. М., Щербак В. Г. Інноваційно-інтелектуальне лідерство як чинник розвитку освітньо-підприємницької екосистеми університету. *Проблеми інтеграції освіти, науки та бізнесу в умовах глобалізації*. 2021. URL: https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/18870/1/PIONBUG_2021_P010-011.pdf.
5. Вдовенко Н. М., Зось-Кіор М. В., Федірець О. В., Гнатенко І. А. Роль енергоринку в менеджменті ресурсозбереження та ресурсоефективності конкурентоспроможних підприємств агропродовольчої сфери. *Український журнал прикладної економіки*. 2020. № 5(4). С. 222–229.
6. Hnatenko, I. A. Formation of state priorities for the development of entrepreneurship in the conditions of the innovative economy. Qualifying scientific work on manuscript rights. 516 p.
7. Касич А. О., Онищенко О. В. Еволюція наукових підходів до формування облікової політики підприємства. *Вісник Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського*. Кременчук: КрНУ, 2013. Вип. 1/2013 (78). С. 172–180.
8. Tkachenko, V., Tkachenko, I., Puzyrova, P. (2020). Fundamentals of financial and economic security management of Ukrainian enterprises. *Research Papers in Economics and Finance*, Vol. 4, No. 2, P. 41–51.
9. Puzyrova, P. V. (2021). Evaluation of the current state of innovative activities of industrial enterprises of Ukraine in the conditions of sustainable development. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2021. № 12 (247). С. 52–60.
10. Olshanska, O., Puzyrova, P. (2021). The strategic innovative development of integrated business models. *Modern directions of scientific research development: proceedings of VI International scientific and practical conference*. Chicago, USA, 24–26 November 2021. BoScience Publisher, Chicago, USA, 2021. P. 872–877.

УДК 338.2

Матієнко В. М., аспірант

Київський національний університет технологій та дизайну

НАПРЯМИ ІННОВАЦІЙНОГО УПРАВЛІННЯ АГРАРНИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ

В сучасних умовах напрями інноваційного управління аграрними підприємствами залишаються недостатньо розглянутими у науковій думці. Тенденції в господарському розвитку аграрних підприємств обумовили необхідність адаптації зазначених підприємств до зовнішніх обставин. В системі національної економіки з'явилися принципово нові риси ведення підприємницької діяльності. При цьому висока здатність до виживання притаманна лише підприємствам, які розвиваються на інноваційній основі, а також ті, що першочергово задовольняють потреби людей. Перехід до шостого технологічного укладу змінює тренди управління підприємствами. Досвід європейських країн свідчить, що досягнення високої якості життя можливе лише за умов потужно функціонуючого агробізнесу на засадах інноваційного розвитку.

Стратегічні інтереси та національні перспективи вимагають від державних посадовців побудови інноваційної моделі розвитку аграрного сектору, здатного задовольнити в продовольстві широкі верстви населення, підвищити міжнародну конкурентоспроможність агросектору та пожити основи економічного зростання. Агрорідприємства, що впроваджують інновації, являють собою важливу ланку інноваційного сектору, з розвиненими науковими, виробничими та соціально-економічними компонентами. В умовах інституціональних змін саме аграрний сектор економіки України здатен забезпечити продовольчу безпеку населення.

В країні потрібен сформуватися прошарок підприємців-аграріїв, які впроваджують стандарти інноваційного розвитку підприємництва. Для чого необхідні зниження адміністративних, ринкових та інших бар'єрів.

Масштабне впровадження інновацій в виробничу діяльність, повинне здійснюватися не хаотично, а системо, маючи заздалегідь обрані стратегічні пріоритети, управлінські дії, моделі та адаптивні механізми.

Зазначимо, що на сьогодні формувати напрями інноваційного управління аграрними підприємствами через військові дії та незадовільну соціально-економічну ситуацію вкрай складно. В ринковій економіці України склалася система несприятливих умов ведення ефективної інноваційної діяльності як в аграрному секторі так і усьому підприємстві.

Отже питання формування доцільних пріоритетів розвитку аграрного господарства залишається вкрай актуальним стратегічним завданням що вимагає формування моделі державного управління інноваційною діяльністю шляхом розробки необхідних інструментів економічного стимулювання та вдосконалення ринкової інфраструктури, що забезпечує інноваційний розвиток суб'єктів підприємницької діяльності. Основні завдання держави полягають у зміцненні нормативно-правової бази, підтримки малого бізнесу на селі, залучення молоді до сільськогосподарських робіт, стимулювання розвитку нових елементів інфраструктурного забезпечення, що дасть певні переваги для аграріїв як на вітчизняному так і на світовому ринку.

Інноваційний шлях розвитку агросектору, як одного з головних чинників підвищення продовольчої безпеки в країні, повинен здійснюватися безперервно. Саме тому у сучасній науковій думці необхідно поглиблювати та розширювати з урахуванням сучасного європейського досвіду розвиток агросектору.

В сучасному законодавчому полі є достатня кількість нормативно-правових актів, які забезпечують розвиток аграрного бізнесу. Проте їх якість залишається незадовільною, існують колізії та прогалини, які потребують негайного вирішення.

За нашим поглядом, важливе значення набуває розвиток мікрокластерів. За визначенням Л.М. Ганушак-Єфіменко, В.Г. Щербак мета створення мікрокластерів на базі освітньопідприємницької екосистеми – інноваційний розвиток регіонального підприємництва шляхом підготовки інтелектуальних ресурсів (компетентних управлінських кадрів, здатних до навчання і самонавчання), а також надання широкого спектру інтелектуальних послуг (навчання персоналу, аудиторські, маркетингові, управлінські та інші консалтингові послуги) підприємствам малого бізнесу, включеним в оболонку кластера. Мікрокластери мають виражений фокусний характер і сприяють інноваційному розвитку підприємницьких структур невисокотехнологічного сектора. Мікрокластери фактично представляють собою сукупність профілюючих кафедр (факультетів), науково-дослідницьких, проектних відділів, тренінгових, коучингових підрозділів, фактично займаються інтелектуальним підприємництвом, а механізм їх функціонування забезпечується: єдністю керівництва університету, факультетів, профілюючих наукових відділів, підрозділів підприємницьких структур; масовим суміщенням роботи викладачів в підприємницьких структурах на основі використання

інноваційних типів зайнятості; активним залученням талановитих студентів-старшокурсників до роботи на підприємствах кластера в режимі скороченого робочого часу, а також проходженням практики ними практики. Ядро кластера – джерело креативних активів (здібностей до інновацій).

Таким чином, перспективність формування адаптивних напрямів інноваційного управління аграрними підприємствами очевидна. Існує потреба розширення заходів направлених на підтримку сталої роботи агробізнесу та всебічного залучення молоді до цього сектору економіки.

Література

1. Ганущак-Єфіменко Л. М., Щербак В. Г. Інноваційно-інтелектуальне лідерство як чинник розвитку освітньо-підприємницької екосистеми університету. *Проблеми інтеграції освіти, науки та бізнесу в умовах глобалізації*. 2021. URL: https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/18870/1/PIONBUG_2021_P010-011.pdf.
2. Ганущак-Єфіменко Л. М., Ренбілас Р. Формування та розвиток кластерооб'єднаних підприємств на контрольованих Україною територіях Донецької та Луганської областей. *Вісник Київського національного університету технологій та дизайну. Серія: Економічні науки*. 2018. № 5. С. 23–30.
3. Hanushchak-Efimenko, L. M., Kaplun, V. V., Shcherbak, V. G. (2017). Resource-innovative model of raising university autonomy. *Науковий вісник Полісся*, 1 (2), 61–69.

УДК 338.2

*Гнатенко І. А., д.е.н., професор
Рабчук С. В., аспірант*

Київський національний університет технологій та дизайну

DIRECTIONS OF BUSINESS ACTIVATION IN INNOVATION CLUSTERS

Interstate competition, the competition for global innovation leadership, the need to transition the world's economies to the sixth technological system, determines the urgency of finding new forms of ensuring intensive economic growth and increasing the innovative capacity of the country and its individual territories. In this regard, innovations in industry and non-production sectors of the economy, the development of the latest management tools, technologies for the organization of reproductive production should be an integral part of state priorities for supporting entrepreneurship of any economic systems that strive to create an innovative economy. In the conditions of turbulence of the external environment of the economy of Ukraine, there is a need for further progressive transformations in the entrepreneurship system and the formation of more advanced innovative systems on this basis [2].

As we have already noted, the world experience and scientific developments of leading scientists demonstrate the high efficiency of clustering, which is a necessary condition for structural economic shifts based on the implementation of the state policy of managing the comprehensive growth of economic entities. Stakeholders of an innovation cluster, while maintaining their autonomy in clusters, simultaneously acquire mutually beneficial competitive advantages in the process of managing organizational, financial and other costs, which make network structures the most adaptive, competitive, reliable and necessary for the diffusion of innovations. In the innovation cluster, innovative products are created thanks to the joint use of factors of production, personnel, information, specialized infrastructure and parity of actions with other market participants based on common interests. In this regard, the most important property of an innovation cluster is the emergence of effective interaction, that is, a synergistic effect in the process of resource communication between its participants [1–4]. The synergistic effect in the system of institutional-matrix clustering determines the increase in effectiveness from the joint work of the stakeholders of the cluster due to the concentration in one project of